

Bemærkninger til forslaget

Under folketingets forespørgselsdebat den 10. november 1983 udtalte forsvarsministeren, at Danmark gennem deltagelsen i NATOs nukleare planlægningsgruppe (NPG) har fået mulighed for at modtage meget væsentlige informationer om den nukleare planlægning, ligesom vi har fået mulighed for at være med til at drøfte principperne for den vestlige atomafskrækkelse (se Folketingstidende 1983-84 (1. samling), forhandlingerne sp. 1589). På denne baggrund burde det forekomme selvfølgelig, at forsvarsudvalget får mulighed for til staidighed at debattere Danmarks holdninger, så meget desto mere som »principperne for den vestlige atomafskrækkelse« i højere og højere grad har fået status som et af de mest brændende politiske spørgsmål, også her i landet.

Formålet med forslaget er, som det fremgår af titlen, at opnå en øget parlamentarisk-demokratisk kontrol med Danmarks deltagelse i NATO. Dette er i allerhøjeste grad påkrævet. Danmarks tilsagn til væsentlige NATO-beslutninger (om op- og nedrustning, nye våbensystemer, ændrede krigsstrategier osv.) gives i øjeblikket under fuldstændig tilsidesættelse af det parlamentariske demokrati.

Det fremgår prægnant af blot et enkelt eksempel: Danmarks tilsagn til den såkaldte dobbeltbeslutning af 12. december 1979. Hermed forholder det sig således:

1) Det hævdes almindeligvis som en selvfølgelig kendsgerning, at beslutningen om de 572 Pershing II og krydsermissiler blev taget på det såkaldte dobbeltbeslutningsmøde 12. december 1979.

Kendsgerningen er imidlertid, at NATOs udenrigsministre allerede 3½ år tidligere på deres møde i juni 1976 havde givet principiel tilslutning til modernisering af mellemdistancevåbnene, herunder videreudvikling af Pershing I, en tilslutning, der blev bekræftet og konkretiseret af NATO-landenes stats- og regeringschefer på deres møde i London i maj 1977 (vedtagelsen om et langtidsmoderniseringsprogram bl.a. vedrørende TNF-våben). Disse to afgørende NATO-beslutninger – begge af den mest vitale betydning for landenes folk, for deres overlevelse og fremtid – fandt sted uden no-

gen som helst forudgående demokratisk debat i hjemlandene. Ingen debat i det danske folketing! Ingen debat i det norske storting! Ingen debat i den vesttyske Bundestag! (Det er de tre lande, for hvilke forslagsstillerne har haft mulighed for at undersøge og dokumentere sagen – men forslagsstillerne er overbevist om, at billedet er det samme for de øvrige NATO-landes vedkommende). Beslutningerne blev på det nærmeste truffet upåagtet og offentliggjort i al stilhed – 42 og 31 måneder førend den senere så berømte dobbeltbeslutning!

2) Og for at ingen skal tro, at disse beslutninger var blot og bar papirbeslutninger, skal der hermed afsløres endnu en kendsgerning: i februar 1979 (altså 10 måneder før dobbeltbeslutningen) afgav det amerikanske forsvarsministerium, Pentagon, en ordre til våbenproducenten Martin-Marietta lydende på 360 mill. US-dollars til »en omfattende og systematisk udvikling af Pershing II-raketten, med færdiggørelse af programmet i løbet af 56 måneder«. I løbet af 56 måneder – det vil faktisk sige inden november 1983!

3) Disse kendsgerninger betyder som bekendt ikke, at man forsøgte at dispensere fra den formelle, iscenesatte offentligt kendte beslutningsproces.

På det ordinære møde i NATOs atomplanlægningsgruppe (NPG) i efteråret 1977 i Bari (Syditalien) besluttede forsvarsministrene at overdrage udformningen af de endelige moderniseringsplaner (missiltyper, antal, stationeringssteder osv.) til en særligt betroet ad hoc-ekspertgruppe, der blev nedsat under betegnelsen High Level Group (HLG, »planlægningsgruppen på højt niveau«). Ifølge redegørelsen i NATOs officielle organ Nato Review var formålet med HLG »at gøre det muligt for repræsentanter på højt niveau (viceministre, kontorchefer, fuldmægtige) fra hvert enkelt lands administration at mødes regelmæssigt og drøfte de særlige problemer, som TNF-moderniseringsproblemerne rummer«.

Som formand for HLG udpegedes David E. McGiffert, USA's viceforsvarsminister med særligt ansvar for internationale sikkerhedsanliggender. Hvert af de ti øvrige lande i NPG foruden NATOs